

MISSÄ TYÖVÄENLUOKKAA RIISTETÄÄN

Laajalti vallitsevana mielipiteenä työläisten keskuudessa on käsite, että työläisiä riistetään muuallakin eikä ainoastaan työmaalla ja tällaisen käsitteen omaavina on heille kyetty syöttämään kaikellaisia teorioita, jotka ovat sopusoinnussa mainitsemani käsitteen kanssa, vaan jotka menevät pahasti ristiin Marxilaisen työarvoteorian kanssa. Yksi sellainen yleiseksi tullut väite on, että tavarain jälleen myyjät, toisin sanoen kauppiasluokka, riistää työväenluokkaa kokonaisuudessaan tavarain hinnoissa. Sitä että tämä käsite on laajasti vallitsevana todistaa meille ne lukemattomat yritykset joilla on yritetty rajoittaa porvariston voiton kiskomista. Sellaisista yrityksistä ollen lainsäädäntö ja osuustoiminta huomattavimpia. Vallankin viimeksimainitun toiminnan kannattajat ovat vakiinnuttaneet itselleen ja levittävät käsitystä tästä työväenluokan riistännästä, joka on turmiollinen ja omiaan sekoittamaan selvää marxilaista työarvoteorialle perustuvaa mailmankatsomusta.

Mistä yllämainitsemani käsitykset johtuvat ja minkä verran ne ovat paikkansa pitäviä, koelan seuraavassa selostaa, pitäen edesvinän Marxin teorian tuntijan Kautskyn lausunnoita ja selostuksia perusteina joiden pohjalle käsitykseni rakennan.

Ottakaamme siis ensimmäiseksi käsiteltäväksemme minkälaisessa suhteessa on myyjä ja ostaja toisiinsa verrattuina. Jokaisen näytyy myöntää, että se mikä kaupassa on edullista myyjälle on epäedullista ostajalle ja se useimmiten tavarain vaihdossa ilmenee hänen korkean hinnan muodossa ostajaan nähden ja tästä johtuu, että ostaja koettaa saada tavaroita niin halvalla kuin mahdollista, joka on taas epäedullista kauppiaille; syntyy ristiriita jossa on vastakkain kaksi ryhmää, joiden välinen ristiriita on sovitamaton. Kapitalistisen tuotantotavan valitsemisessa on yleisenä havaittavana ilmiönä tavarain hintojen kohoaminen, joka johtuu näistä eri seikoista vaan etupäässä kullon

arvon laskeutumisesta sitä mukaa kun sen tuotantokustannukset pienenevät. Luonnollisesti on myöskin otettava huomioon se osa minkä kauppiasluokka saa tavarain vaihdon suorittaessaan puhtaana voittona ja joka on se osuus minkä reformistit sanovat kuuluvan ostajille ja jonka tähden nuo "välilläkädet" muka olisi poistettava perustamalla ostajain kulutusyhdistyksiä.

Katsomme mistä tuo ylijäämä, joka on kerääntynyt kauppiasluokan kassaholvien pohjalle, on saanut alkunsa. Reformistien väitöksen mukaan se on kuluttajilta riistetty ja minun väitökseni mukaan sen ovat luoneet juuri ne työläiset, jotka ovat työskennelleet jakolaitoksen palveluksessa, eikä kuluttajilla ostajina ole mitään tekemistä sen osuuden kanssa, vaan on se niiden työn riistämisestä koottua jotka ovat kuluttaneet työvoimaansa käsitellessään tavaroita siihen asti, kun ne ovat jätetyt kuluttajain käytettäväksi, jolloin niissä vasta on niiden täysi arvonsa. Reformistiemme ja osuustoimintamiestemme mielestä pätevimpiä todistuksia tavarainvaihdossa tapahtuvasta riistosta on se, että yksityinen kauppias, joka ei pidä yhtään työläistä, kykenee rikastumaan usein paljon pikemmin kuin työläinen, joka myy suorastaan työvoimaansa määrätystä hinnasta. Edellinen on totta useammassa tapauksessa, mutta ei vahvasta heidän väitöstään. Kauppias joka ei pidä työläistä, luonnollisesti tekee itse liikkeessä tarvittavan työmäärän ja saa siitä palkkansa, jonka voimme olettaa olevan yhtä suuri kuin sellaisesta työstä vaatisi henkilö joka sen tekee palkan edestä. Mutta eihän palkkatyöläinen voi rikastua, voitane sanoa, siis mistäs tulee se arvomäärä jonka tämä kauppias saa yli palkkansa? Hän on kykenevä ansaitsemaan sen siksi, että ei ole olemassa työnantajaa joka häntä kykenesi ryöstämään, vaan hän kun työskentelee itse omilla työvälineillään niin hän myöskin kykenee pidättämään itselleen sen lisäarvon joka toisessa tapauksessa menisi hänen

työnantajalleen, voimme siis sanoa, että hän saa suunnilleen täyden arvon työstään, ottaen huomioon nykyisen tuotantotavan. Hän on täydellisesti samanlaisessa asemassa kuin ammattilainen joka työskentelee omassa työpajassaan ja tekee kaiken työn yksin, määräten hinnan tuotteilleen työnsä mukaan. Esimerkiksi suutari korjaa kenkiä ja ottaa maksun sen mukaan mitä hän on siihen työhön käyttänyt raaka-aineita ja työtänsä, jos hän kykenee ansaitsemaan enemmän kuin joku työvoimansa myyjä riippuu se siitä, että hän saa ainakin suuremman osuuden siitä arvomäärästä jonka hän luo, kuin palkkatyöläinen.

Katsokaamme nyt sitten mitä Kautsky sanoo näistä asioista "Lisäarvo ja voitto" nimisessä teoksessaan. Puhuessaan voiton suuruudesta sanoo hän mainitun kirjan 21—22 sivuilla seuraavaa: "Työarvoteoriaa lukunnottamatta ei yksikään voi selittää, mikä määrää keskimääräisen voiton suuruuden, minkävuoksi se määrättyissä oloissa on esim. 10 prosenttia eikä 100 tai 1000. Toiset teoriat tyytyvät siihen, että joko puolustavat tai selittävät sielutieteellistä voiton anastamista. Mutta mikään oikeusfilosofia ja hieneinkaan sielutiede ei voi selittää, mistä voitto johtuu ja miten se luodaan." Edellä olevassa selvästi sanotaan se, että täytyy olla muita keinoja selittämään voiton suuruutta eikä sellaiset riittä jotka eivät kykene valaisemaan missä arvoja luodaan. Seuraava Kautskyn lausunto valaisee sitä: Mutta mimmoiseksi tahansa yksityisen kapitalistin voitto muodostuu, niin riippuu sen suuruus viime kädessä lisäarvon suuruudesta, siis palkkatyöläisen riistämisen suuruudesta. Ennenkaikkea pitää tämä paikkansa kapitalistiluokkaan nähden kokonaisuudessaan, koska voiton kokonaismäärä on sama kuin lisäarvon kokonaismäärä.

Ei voiton vaan lisäarvon laeista opimme käsittämään luokkavastakohtaan sekä työn ja pääoman välisen luokkataistelun, mutta samalla opimme myöskin tuntemaan kapitalistisen tuotantotavan erikoisluonteen."

Tämän kapitalistisen tuotantotavan tuntemisestahan se riippuukin meidän yhteiskunnallisen asemamme tunteminen kokonaan. Jos emme tunne vallitsevaa kapitalistista tuotantotapaa, emme myöskään kykene näkemään, että ainoastaan meidän työemme kykenee luomaan yliarvoja jotka kapitalistiluokka riistää meiltä silloin heti, kuin olemme työtä suorittamassa ja antaa meille ainoastaan sellaisen osuuden, jonka kykenemme vaatimaan. Meidän työstämme johtunutta lisäarvoa sitten kapitalistit jakavat keskenään siten, että teollisuuskapitalistit ottavat sen osuuden joka tavarihin sisältyy silloin kuin ne valmistuvat tehtaita ja jakolaitokset omistavat kapitalistit riistävät sen osuuden joka niihin samoihin tavarihin lisääntyy jakotoimituksessa. On myöskin pidettävä mielessä, että tähän jakotoimitukseen sisältyy äärettömän paljon työtä, joten ei ole ensinkään ihmeteltävää, että siitä työmäärästä kauppiasluokka kykenee rikastumaan.

Ylläolevan perusteella pääsemme siis siihen lopputulokseen, että koska työläisten riistäminen tapahtuu ainoastaan tuotannossa, niin ainoa keino lopettaa tämä riistäntä on ottaa tuotantolaitokset tuottajain kontrollin alaiseksi, silloin on riistäminen mahdotonta. Takertumalla paikkailemaan kapitalistista yhteiskuntajärjestelmää, kuten osuustoimintamiehet ja muut reformatorit tekevät, ainoastaan pitennämme kapitalistiluokan elämänikää ja lujitamme heidän todellista riistomahdollisuuttaan, joka tapahtuu *työvoiman riiston muodossa*.

H. K.

